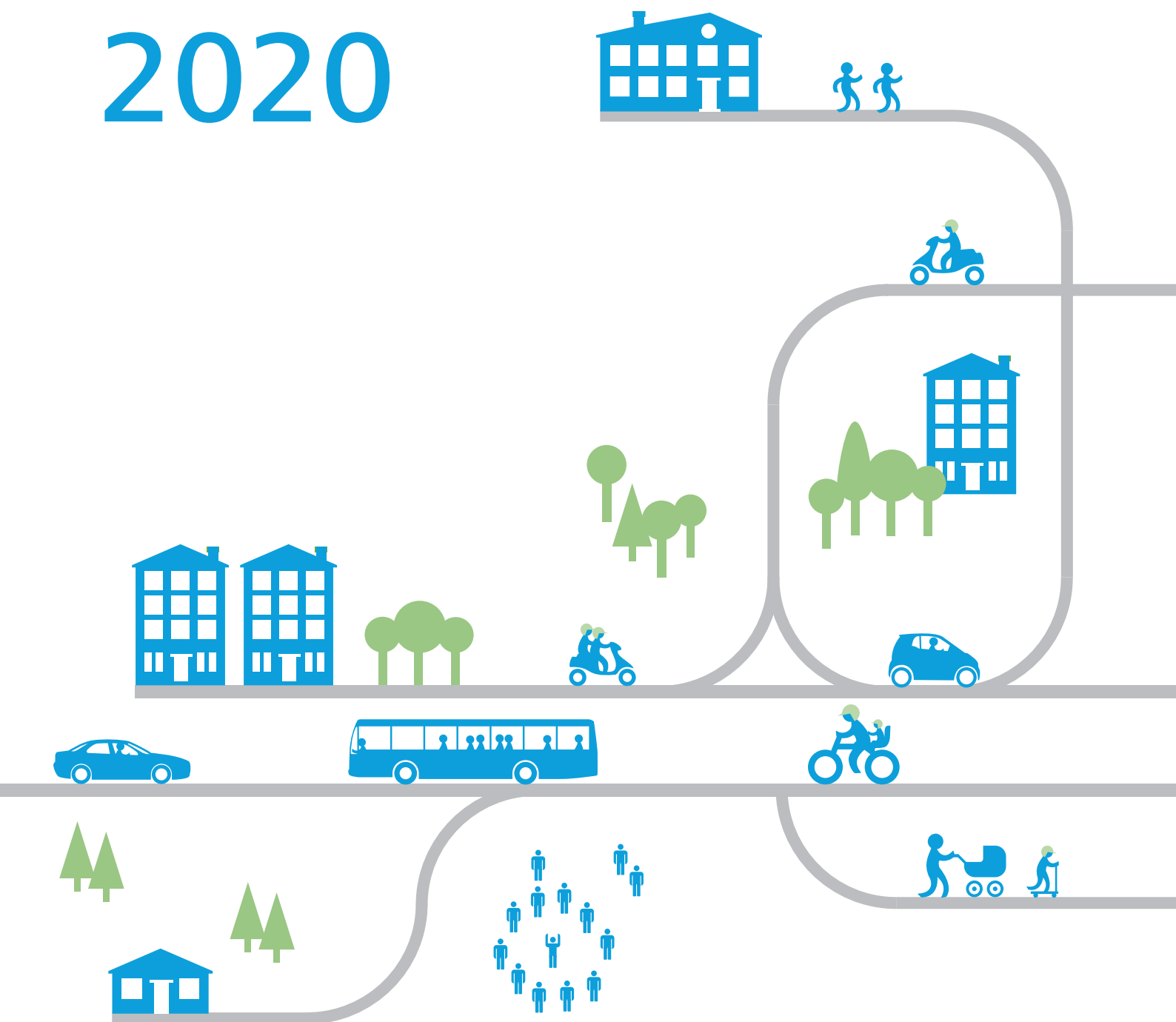


Liikenneturvan

toiminta- ja taloussuunnitelma

2020



Välitä, muista – ennakoi.
LIIKENNETURVA



SISÄLTÖ

Liikenneturvan toiminnan periaatteet	3
Vaikuttavuus syntyy tiedon kautta	4
Painopisteet	5
Liikenneturvan toiminta ikäryhmittäin	7
Pienet lapset (alle 7-vuotiaat)	7
Lapset (7–14-vuotiaat)	8
Nuoret (15–24-vuotiaat)	9
Aikuiset (25–64-vuotiaat)	10
Iäkkäänneet (yli 65-vuotiaat)	12
Muut laajat kokonaisuudet	13
Uusi tieliikennelaki	13
Kuljettajien jatkokoulutus	13
Hallinto ja talous	14
Talousarvio 2020	15



Liikenneturvan toiminnan periaatteet

Liikenneturva edistää tieliikenteen turvallisuutta vaikuttamalla ihmisten liikennekäyttäytymiseen. Toteutamme valtakunnallisena liikenneturvallisuustyön keskusjärjestönä laissa (278/2003) meille määriteltyjä tieliikenteen tiedotus-, valistus- ja koulutustehtäviä.

Liikenneturvan tavoite on parantaa tieliikenteen turvallisuutta ja saada aikaan myönteisiä muutoksia liikennekulttuurissa. Jokaisella on yhdenvertainen oikeus turvalliseen liikkumiseen.

Autamme kaikkia tiellä liikkuja lisäämään valmiuksia ja tahtoa huolehtia omasta ja toisten liikenneturvallisuudesta. Työmme on ennaltaehkäisevää, suostuttelevaa ja perustelevaa.

Pitkäjänteinen työmme perustuu elinikäiseen liikennekasvatukseen. Vahvistamme turvallista liikennekulttuuria tukemalla oppimista, viestien ja kampanjoiden. Toimimme koko Suomessa yhteistyössä alueellisten ja paikallisten toimijoiden kanssa.

Toimintamme pohjautuu Liikenneturvan jäsenyhteisöjen hyväksymään strategiaan vuosille 2020–2022. Visiomme mukaan uudistamme liikenneturvallisuustyötä ajan tarpeiden ja ilmiöiden mukaan. Liikenneturvan työtä ohjaavat arvot: turvallisuus ensin, asiantuntijuus ja yhteistyö.

Tavoittelemme liikenneturvallisuuden jatkuvaa parantumista. Edistämme tieliikenteen turvallisuusvisiota, jonka mukaan liikennejärjestelmä on suunniteltava siten, ettei kenenkään tarvitse kuolla tai vakavasti loukkaantua tieliikenteessä.

Liikennejärjestelmän eri toimijoilla on omat vastuutehtävänsä, mutta myös jokaisen liikkujan omat päätökset ja teot ovat merkityksellisiä. Työssämme toteutuu jaetun vastuun periaate ja toimimme molempiin suuntiin edistäen vuoropuhelua ja kansalaisten osallisuutta.

Turvallisuutta parantavien toimien yhteydessä nostamme esiin niitä valintoja, jotka tukevat myös ilmastotavoitteita. Ihmisille ja ympäristölle turvallinen ja terveellinen liikenne on yhteinen etumme.

Liikenneturva on kulkutapaneutraali ja pyrimme parantamaan kaikkien kulkumuotojen liikenneturvallisuutta. Liikenneturvalla on vahva riippumaton asema.

Euroopan komissio on esittänyt uutta turvallisuustavoitetta, jossa halutaan puolittaa Euroopan liikennekuolemat 2020–2030 aikavälillä ja tähdätään kohti nollavisiota

vuoteen 2050 mennessä. Suomen tuoreessa hallitusohjelmassa sitoudutaan myös tähän nollaskenaarioon.

Hallitus on luvannut antaa eduskunnalle vuoden 2021 aikana kokonaisvaltaisen hallintorajat ylittävän sisäisen turvallisuuden selonteon. Liikenneturvan haluaa varmistaa, että tieliikenteen turvallisuus sisällytetään laajasti tähän selontekoon. Lisäksi hallitusohjelmaan on kirjattu, että liikenneturvallisuuden parantaminen otetaan uudelleen mukaan liikenteen ja liikennejärjestelmän kehittämiseen. Luvassa on valtioneuvoston periaatepäätös, jolla ohjataan tavoitteeseen pääsemistä. Liikenneturva antaa oman asiantuntemuksensa asian edistämiseen.

Vaikuttavuus syntyy tiedon kautta

Liikenneturvan onnettomuuksia ennaltaehkäisevä työ on kustannustehokasta ja inhimillistä. Onnettomuuksien taloudellinen ja inhimillinen hinta on aina suurempi kuin niiden ehkäisyyn käytetyt resurssit.

Liikenneturvallisuustilanteen kehitys ja ilmiöt ohjaavat osaltaan Liikenneturvan toimintaa. Liikenneturvan työ perustuu tutkittuun tietoon. Eri vaikutusketjujen ymmärtäminen ja näkyväksi tekeminen arvioinnin ja seurannan keinoin parantaa työmme laatua. Toiminnan arviointia ja kehittämistä tehdään osana valtioapujärjestelmää. Valtioapuviranomaisena toimii Liikenne- ja viestintävirasto Traficom.

Liikenneturvallisuustoimien vaikuttavuuden arviointia tulee tehdä pitkäjänteisesti, sillä liikennekäyttäytyminen ja sitä ohjaavat asenteet, arvot ja sosiaaliset normit muuttuvat hitaasti. Laadukkaampi konseptointi ja yhtenäiset toimintamallit sekä tietoon perustuva jatkuva kehitystyö lisäävät vaikuttavuuttamme. Toimintaa kehittävää palautetta saamme ylläpitämiltämme Tiedotusalan sekä Kävelyn- ja pyöräilyn -neuvottelukunnilta. Kannustamme kokeilevaan toimintakulttuuriin. Verkko-oppimisympäristöt ovat yksi ratkaisu tiedon jakoon.

Käytämme tietoa vastuullisesti. Liikenneturva huomioi henkilöiden yksityisyyden ja tietosuojan prosesseissaan.

Muutokset syntyvät yhteisen sitoutumisen ja toiminnan kautta. Liikenneturva jatkaa yhteistyön mahdollisuuksien luomista ja kannustaa yhteistyötahojaan parantamaan liikenneturvallisuutta omassa toiminnassaan. Kansainvälisesti tärkeitä yhteistyöfoorumeita ovat European Transport Safety Council ja Nordiska Trafiksäkerhetsrådet.

Painopisteet

Valitsemme painopisteemme useaksi vuodeksi kerrallaan. Liikenneturvallisuuskehityksen lisäksi yhteiskunnalliset muutokset ja ilmiöt vaikuttavat painopisteiden valintaan.

Vaiheittain etenevien painopisteiden kautta Liikenneturva pyrkii toiminnassaan jatkuvaan kehityksen sykliin. Suunnitelmallisesti etenevät painopisteet lisäävät työmme vaikuttavuutta ja tehokkuutta.

Tuloksellinen liikennekasvatus ja viestintä vaativat pitkäjänteistä sitoutumista, resurssien keskittämistä sekä viestien toistoa. Selkeät kohderyhmät lisäävät vaikuttavuutta. Strategiamme mukaisesti pyrimme löytämään erilaisia vaikuttajaryhmiä ja tukemaan heidän liikenneturvallisuustyötään.

Vuonna 2020 voimaan tuleva tieliikennelain kokonaisuudistus näkyy kaikissa painopisteissämme.

1. TURVALLINEN PYÖRÄILY

Lisäämme yhteistyötä pyöräilyn turvallisuuden edistämiseksi. Uudistamme pyöräilymateriaaliamme huomioiden tieliikennelain muutokset ja pyöräilyn erilaiset ympäristöt. Hyödynnämme keräämämme Pyöräilybarometrin tietoja.

Kehitämme edelleen digitaalista Filla&Rilla -oppimisympäristöä alakouluikäisten pyöräilykasvatuksen tueksi. Motivoimme opettajia ja vanhempia hyödyntämään oppimisympäristöä.

Parannamme sääntötuntemusta ja pyöräilyn turvallisuutta lisäämällä myönteistä vuorovaikutusta sekä edistämällä turvalaitteiden käyttöä.

2. MYÖNTEINEN VUOROVAIKUTUS

Edistämme liikennekulttuuria, jossa syntyy hyvien tekojen aaltoja ja kierteitä. Tuomme nollavision ajattelua henkilökohtaisemmalle tasolle ja perustelemme sen merkitystä tiellä liikkujille laajemmin.

Tuomme esiin tapojen, tunteiden ja tulkintojen merkitystä liikenneturvallisuudelle. Pidämme yllä keskustelua liikenteen inhimillisyydestä ja torjumme väärinymmärryksiä eri kulkijoiden kesken. Jatkamme Näe ihminen liikenteessä -kampanjaa.

Tieliikennelain uudistuessa on luontevaa korostaa liikenteen sääntöjen merkitystä. Säännöt ovat peruslähtökohta toiset huomioon ottavalle liikkumiselle ja luottamukseen ja ennakoitiin perustuvalla liikenteelle.

3. AJOKUNTO

Herättelemme tutkimustietoon pohjautuvaa keskustelua ajokunnosta ja sen merkityksestä liikenneturvallisuudelle. Tarjoamme keinoja oman ajokunnon ja

ajoterveyden huomioimiseen. Tavoitteenamme on saada ihmiset miettimään ja tunnistamaan ajokuntonsa sekä tekemään turvallisia valintoja päivä kerrallaan.

Tuomme esiin ajokunnan vaikutusta liikenteessä etenkin ikääntyneille kuljettajille ja kohdennamme toimintaa myös ikääntyneiden kanssa toimiviin ammattiryhmiin. Viestimme ajoterveyden, lääkkeiden, ajovireyden ja ikääntymisen merkityksestä päivittäisessä autoilussa.

Teemme taustaselvityksiä ammattikuljettajien ajokunnosta ja ajoterveydestä sekä riskiryhmistä. Tavoitteenamme on löytää turvallisuutta edistäviä keinoja aiemmat toimenpiteet ja kokeilut huomioiden. Toiminnassa korostuu yhteistyö ammatti-liikenteen parissa toimivien kanssa.

4. AUTOMAATIO

Perehdymme ajoneuvojen teknologiseen kehitykseen ja liikenteen automaatiosta aiheutuviin muutoksiin sekä selvitämme niiden vaikutuksia liikenneturvallisuuteen ja tehtäviimme sekä kansalaisten suhtautumista teknologioihin. Hakeudumme asian-tuntijuuttamme rikastuttaviin verkostoihin.

Selvitämme miten kansalaiset suhtautuvat automaatioon ja luomme tähän käyttöön luottamusmittarin.

Toiminnassamme huomioimme osittaisen automaation etenemisen. Korostamme ihmisen roolin merkitystä automatisoivassa liikenteessä. Tavoittemme on, että kansalaisten tietämys ja ymmärrys ajoneuvojen turvatekniikasta sekä automaation tekniikoista ja palveluista lisääntyvät. Pyrimme myös siihen, että teknologian hyväksyttävyyttä ja oikea käyttö paranevat ja kuluttajien kiinnostus turvallisuutta edistävien ajoneuvojen ja palvelujen hankkimiseksi kasvaa.

5. NUORET KULJETTAJAT

Nuorten liikkumistavat ovat murroksessa. Otamme huomioon toiminnassamme kuljettajakoulutuksen uudistuksen ja mahdollisen kevytautojen käyttöönoton sekä muut erityisesti nuoria koskevat lainsäädännön muutokset. Edistämme liikennekasvatuksen toteuttamista kouluissa ja oppilaitoksissa osana niiden toimintakulttuuria. Tähän tarjoamme päivitettyjä toimintamalleja.

Tuemme opettajia ja muita kasvattajia systemaattisen liikennekasvatuksen toteuttamisessa. Kehitämme uutta aineistoa ja toimintamalleja huomioiden moninaiset nuoret ja heidän tukiverkostonsa. Toiminnassa korostuvat nuorten osallisuus sekä turvallista liikennekäyttäytymistä edistävien tietojen, taitojen ja asenteiden vahvistaminen.

6. KUNTATYÖ

Liikenneturvan aktiivinen tuki ja monipuolinen yhteistyö auttavat kuntia rakentamaan liikenneturvallisuutta ihmisten arjessa. Liikenneturva on kattavasti läsnä suomalaisissa kunnissa. Liikennejärjestelmäsuunnittelun merkitys alueellisella ja paikallisella tasolla kasvaa.

Toimintavuonna kartoitamme ja kehitämme nykyisiä yhteistyömuotojamme sekä luomme perusteita uudelle Turvallinen kunta – toimintamallille. Kuntia palvelee samoilla laatuksiteereillä eri puolilla Suomea ja liikenneturvallisuus on riittävästi esillä kuntalaisten arjessa.

Tuemme kuntien eri ammattiryhmien liikennekasvatuksen osaamista tarjoamalla ajantasaista tietoa ja toimintatapoja. Rakenteellisia muutoksia tuetaan liikenneturvallisuussuunnitelman teon ja sen toteutuksen yhteydessä.

Liikenneturvan toiminta ikäryhmittäin

Pienet lapset (alle 7-vuotiaat)

Lapsilla on oikeus liikkua turvallisesti. Pienten lasten valmiudet liikkua liikenteessä ovat kuitenkin vasta kehittymässä. Aikuisten tehtävänä on tukea lasten kasvua turvallisesti tienkäyttäjäksi.

Tässä ikäryhmässä turvallisessa liikkumisessa on ennen kaikkea kyse aikuisten valinnoista ja teoista. Perusta lapsille annettavalle laadukkaalle liikennekasvatukselle on kasvattajien riittävät tiedot ja taidot, joilla tuetaan turvallista liikkumista.

Viimeisen kolmen vuoden aikana liikenteessä kuoli vuosittain keskimäärin kolme ja loukkaantui yli 70 alle kouluikäistä lasta. Alle 7-vuotiaiden lasten liikennekuolemat ja loukkaantumiset tapahtuvat tavallisimmin autossa matkustaessa. Kuudennes lasten tilastoiduista tieliikenneonnettomuuksista sattui jalankulkijoille.

Tavoite:

Lasten kanssa työskentelevillä ammattilaisilla on liikennekasvatusta varten riittävät tiedot, taidot, aineistot ja motivaatio.

Lasten turvallinen liikkuminen on huoltajille tärkeää ja merkityksellistä. Huoltajilla on riittävät edellytykset lasten itsenäisen liikkumisen harjoittelun tukemiseen.

Lasten kuljettaminen niin pyörällä kuin autolla on turvallisempaa.

Toiminta:

Kehitämme alle kouluikäisten liikennekasvatusmateriaaleja ja toimintamalleja vuosikelloajattelun tueksi. Toteutamme kyselyn varhaiskasvattajille, jolla kartoitamme nykytilannetta tarpeiden ja olemassa olevien toimintamallien osalta.

Jaamme tietoa, miten lapsi matkustaa turvallisesti autossa ja pyörän kyydissä. Käytämme hyödyksi turvaistuinratsioiden tuloksia. Viestimme lasten turvalliseen kuljettamiseen liittyvistä suosituksista.

Etsimme yhteistyötä ja synergiaa muiden varhaiskasvattajille tukea tarjoavien tahojen kanssa.

Arviointi:

Arvioimme tavoittavuuttamme kohderyhmässä mm. neuvolaverkoston kautta jaettavan Lapsi liikenteessä -aineiston jakelumääriä seuraamalla. Arvioimme liikennekasvatusmateriaaliemme toimivuutta hyödyntäen varhaiskasvattajien kyselyn tuloksia arvioiden myös sen pohjalta tehtyä kehitystyötä.

Lapset (7–14-vuotiaat)

Koulutielle suunnatessa lasten elämässä alkaa kausi, johon kuuluu yhä enemmän liikenteessä liikkuminen itsenäisesti. Lyhyellä aikavälillä lapsen elämässä liikkuminen monipuolistuu, kun itsenäisen kävelyn rinnalle tulevat pyöräily ja julkiset kulkuvälineet. Vanhempien tuki on yhä erittäin tärkeää.

Kouluyhteisön rooli on korostunut, jotta suunnitelmallinen liikennekasvatus toteutuu koko ikäluokassa. Oppilaiden osallisuus ja toimijuuden vahvistaminen on mahdollisuus liikennekasvatukselle.

Omatoimisen liikkumisen myötä onnettomuusriskit lisääntyvät. Erityisesti pyöräilyonnettomuuksia tapahtuu enemmän ja ne muodostavat noin 40 prosenttia 7–12-vuotiaiden henkilövahingoista. Toisaalta ikäryhmässä henkilövahingoista yli kolmannes tapahtuu yhä auton matkustajana.

Tavoite:

Opettajilla ja muilla lasten kanssa työskentelevillä ammattilaisilla on riittävä osaaminen, materiaalit ja motivaatio toteuttaa liikennekasvatusta.

Turvallista liikkumista tukeva toimintakulttuuri kouluissa kehittyy. Se ohjaa yksilöä ja yhteisöä tekemään turvallisia ja kestäviä valintoja. Oppilaiden osallisuus sekä koulun ja vanhempien välinen yhteistyö liikennekasvatuksen toteutuksessa lisääntyy.

Huoltajat ymmärtävät liikennekasvatuksen merkityksen ja osaavat tukea lapsen liikennetaitojen ja turvallisuusmyönteisen asenteen kehittymistä.

Turvallisuutta edistävää digitaalista oppimisympäristöä Filla&Rillaa käytetään suomalaisissa alakouluissa laajasti. Se tukee kasvattajien suunnitelmallista ja pitkäjänteistä liikennekasvatustyötä.

Toiminta:

Kehitämme koulujen liikennekasvatusta tukevia kokonaisvaltaisia työkaluja ja menetelmiä, kuten liikennekasvatuksen vuosikelloa.

Vastaamme uuden tieliikennelain tuomaan koulutus- ja kasvatuskysyntään päivitetyllä tiedolla ja aineistoilla. Tarjoamme täydennyskoulutusta opettajille kattavasti ympäri Suomen.

Jatkamme alakouluikäisille suunnatun pyöräilyn digitaalisen oppimisympäristön Filla&Rillan kehittämistä niin, että se tukee entistä paremmin vanhempien ja opettajien edellytyksiä toimia pyöräilykasvattajina. Markkinoimme Filla&Rilla-oppimisympäristöä mm. esittelemällä sitä opettajille suunnatuissa messu- ja koulutustapahtumissa.

Koordinoimme liikennekasvatuksen yhteistyöverkoston työtä ja tuemme sen kautta koulujen liikenneturvallisuusviikkoa. Viestimme opettajille säännöllisesti ajankohtaisista liikenneturvallisuusaiheista mm. uutiskirjeellämme sekä Opettaja-lehden kautta, Yhteistyö opettajakoulutusta järjestävien oppilaitosten kanssa jatkuu.

Teemme yhteistyötä Mannerheimin Lastensuojeluliiton kanssa linkittäen liikennekasvatusta laajemmin muuhun hyvinvointityöhön.

Arviointi:

Digitaalisen oppimisympäristön Filla&Rillan vaikuttavuutta arvioidaan käyttäjiltä kerättyä palautetta sekä käyttäjien määrää seuraten. Arvioimme opettajien täydennyskoulutuksen sisältöjä ja toteutusta koulutukseen osallistuneilta kerättävän palautteen avulla.

Nuoret (15–24-vuotiaat)

Nuoruusikään liittyy voimakasta kehitystä niin fyysisen, psyykkisen kuin sosiaalisen kasvun alueilla. Kehittyvät aivot tuovat nuorelle haasteita sosiaaliseen vuorovaikutukseen ja arviointikykyyn. Nuori voi pitää turvallisuutta tärkeänä, mutta voi silti ryhmässä toimia vastoin omia periaatteitaan. Ryhmän ulkopuolelle jäämisen pelko voi olla voimakasta ja vaikuttaa omaan toimintaan.

Nuorten omien oivallusten ja kokemusten kuuleminen, nuorten osallisuuden tukeminen sekä turvallisuutta tukevien normien vahvistaminen on tärkeää. Myös aktiiviseen liikkumiseen liittyvät kysymykset ovat ikäryhmälle merkityksellisiä.

Valtaosa nuorista liikkuu turvallisesti. Ajoneuvoina käytetään ovat pyörät, kevyet sähköajoneuvot, mopot, mopoautot, kevytmoottoripyörät autot ja jatkossa myös mahdollisesti kevytautot. Tuoreet ajokortteihin ja ajoneuvoihin tehdyt lainsäädäntömuutokset luovat uudenlaista tilausta nuorille suunnatuille liikenneturvallisuustoimille.

Nuorten riski loukkaantua liikenteessä on korkeimmillaan 15-vuotiaana ja sen jälkeen ensimmäisenä mopovuotena. Toinen liikenteen riskikausi sijoittuu 18 vuoden ikään ja liittyy autoilun aloittamiseen. Ikäryhmässä liikennekuolemista 70 prosenttia tapahtuu henkilöauton kuljettajana tai matkustajana. Nuoret ajavat eniten rattijuopumus-onnettomuuksia ja myös turvavöiden käyttö on alhaisempaa muuhun väestöön verrattuna. Onnettomuuksissa menehtyneistä neljä viidestä on miehiä. Nuorten henkilövahinko-onnettomuudet kaksinkertaistuvat kesäisin.

Tavoite:

Vahvistamme nuorten turvallista liikennekäyttäytymistä.

Kehitämme nuorten liikennekasvatuksen tueksi materiaalia ja työkaluja, jotka innostavat nuorten parissa työskenteleviä ammattilaisia nuorten osallisuutta tukevan, systemaattisen ja vaikuttavan liikennekasvatuksen toteuttamisessa.

Tavoitamme kasvavan määrän nuorten parissa työskenteleviä ammattilaisia sekä nuorten vanhempia materiaaliemme ja koulutustemme avulla. Kasvattajien ja vanhempien aktiivisempi rooli nuorten liikenneturvallisuuden tukijoina lisääntyy.

Vahvistamme sosiaalista normia, joka torjuu puhelimen ajon aikaista käyttöä. Lisäämme pyöräilykypärän käyttöä osallisuuteen perustuvalla kampanjoinnilla.

Toiminta:

Hyödynnämme nuorisokyselyn tuloksia ja muodostunutta kokonaiskuvaamme nuorten kuljettajien riskeistä ja turvallisuutta parantavista toimista toteutettavissa koulutus-, kasvatus-, markkinointi- ja viestintätoimissamme.

Tuomme esiin nuorten liikennesuoritus- ja turvallisia valintoja eri kanavissa.

Luomme edellytyksiä nuorten yhteisöille tukea liikenneturvallisuutta vahvistavaa toimintakulttuuria.

Tuemme nuorten vanhempia liikennekasvatukseen toteuttamisessa tarjoamalla heille tietoa sekä toimintatapoja turvallisen liikkumisen tueksi.

Kehitämme yhä vaikuttavampia menetelmiä nuorten liikennekasvatukseen kouluille, oppilaitoksille, harrastustoimintaan ja nuorisotyöhön.

Seuraamme nuoriin kohdistuneiden lainsäädäntöhankkeiden vaikutuksia sekä tie-liikennelain voimaantumista ja täydennämme olemassa olevaa sekä kehitämme uutta aineistoa ja toimintaa lakimuutosten ja niiden vaikutusten pohjalta.

Edistämme turvallista pyöräilyä ja kampanjoimme pyöräilykypärän käytön puolesta nuorten kanssa yhdessä luoduilla kampanjatuotteilla. Jatkamme Kun ajat, aja -kampanjaa nuorille kuljettajille.

Etsimme keinoja tuoda liikenneturvallisuus osaksi syrjäytymisvaarassa oleville nuorille tarjottuja elämäntaitoja. Kokeilemme liikenneturvallisuusaiheiseen pako-peliin perustuvaa mallia.

Jatkamme Särmänä liikenteessä -koulutuksia yhdessä puolustusvoimien, Rajavartioloiton ja Sotilaskotiliiton kanssa.

Arviointi:

Arvioimme uusia materiaaleja ja menetelmiä yhdessä nuorten sekä heidän parissaan työskentelevien ammattilaisten kanssa osallistavan arvioinnin viitekehystä hyödyntäen.

Aikuiset (25–64-vuotiaat)

Ikäryhmänä 25–64-vuotiaat muodostavat liikenteemme suurimman ryhmän, joka liikkuu paljon etenkin kodin ja työpaikan välillä. Heillä on vastuullinen asema, sillä he vastaavat omilla päätöksillään myös monien muiden liikkujien ja erityisesti lasten turvallisuudesta. Aikuiset toimivat usein myös roolimalleina.

Tieliikenteessä menehtyneistä ja loukkaantuneista lähes joka toinen oli 25–64-vuotias. Ikäryhmästä menehtyy vuosittain keskimäärin 120 ja loukkaantuu 2 800 ihmistä. Valtaosa onnettomuuksista tapahtuu autolla liikkujille. Suomessa yli puolet liikenteen uhreista on työikäisiä.

Tavoite:

Myönteinen liikennekulttuuri vahvistuu. Eri liikkujat tiedostavat paremmin, että oma liikennekäyttäytyminen vaikuttaa kaikkien liikenteessä liikkuvien turvallisuuteen.

Liikenneturvallisuustyö on kiinteä osa yritysten työsuojelu- ja työhyvinvointitoimintaa. Ihmisten kyky tunnistaa omien työmatkojensa liikennesiiskejä lisääntyy ja heillä on keinoja välttää vaaratilanteita. Tavoitamme uutiskirjeillä avainhenkilöitä kaikissa Suomen kunnissa.

Kansalaiset saavat helposti tietoa liikenteen ajankohtaisia asioista ja ilmiöitä.

Toiminta:

Lisäämme liikenteen myönteistä vuorovaikutusta eri puolilla Suomea tapahtumin ja teoin. Kampanjoimme teemalla Näe ihminen liikenteessä.

Viestimme aktiivisesti. Teemme uuden radiomainossarjan. Taustoitamme aiheita laajemmin Liikennevilku lehdessä. Vuoden aikana käymme läpi myös asiakasrekisteriämme, jotta julkaisumme tavoittavat paremmin kohderyhmämme.

Lisäämme tietoisuutta tieliikennelain kokonaisuudistuksesta ja sääntöjen merkityksestä liikenneturvallisuudelle. Uudistamme aineistojamme mm. kävelyn ja pyöräilyn sääntömateriaalin.

Tarjoamme työpaikoille tieliikenteen turvallisuuden ajankohtaisia aiheita ja vinkkejä arkiliikenteessä selviytymiseen ympäri vuoden. Opastamme työpaikkoja liikenneturvallisuusriskien kartoittamisessa ja riskien tunnistamisessa. Tuomme valtakunnalliset kampanjamme kiinteämmin osaksi työpaikoille tehtävää liikenneturvallisuustoimintaa.

Kokoamme työpaikoilla syntyneet hyvät käytännöt ja tiivistämme näistä päivitetyn toimintaprosessin.

Edistämme viestinnällä turvallisen ajoneuvoteknologian yleistymistä. Pyrimme tiedon kautta rakentamaan luottamusta liikenteen automatisaatiota kohtaan. Teemme tieliikenteen teknologiakeskustelusta helpommin lähestyttävää.

Liikennekäyttäytymisen seurantojen lisäksi seuraamme liikenteen ilmapiiriä sekä keräämme gallup-tietoa asenteista ja liikenteen uusista ilmiöistä.

Jatkamme heijastinkampanjointia sekä liukastumisten ehkäisyä.

Arviointi:

Arvioimme kävelyä ja pyöräilyä varten tuotettua uutta aineistoa. Teemme heijastinkampanjasta huomioarvotutkimuksen. Arvioimme työmatkaliikennetoimintamme kattavuutta.

Ikääntyneet (yli 65-vuotiaat)

Ikäryhmässä autoilu lisääntyy ja tämä luo tarpeen tukea turvallista autoilua. Monille autoilu mahdollistaa aktiivisen ja itsenäisen elämän silloinkin, kun toimintakyky on heikentynyt ja liikkuminen muilla keinoilla on haastavaa, mahdollisesti jopa riskialttiimpaa. On myös tärkeää tukea turvallista liikkumista jalan ja pyörällä, sillä kehon hauraus näkyy onnettomuuksien seurauksissa.

Ajokunto ja terveys vaikuttavat ikääntyneiden turvallisuuteen, vaikkakin yksilölliset erot terveydessä ovat suuria. Ajokuntoon vaikuttavat eri sairaudet ja niiden vaikutukset lääkkeineen sekä päihteet, väsymys ja tunteetkin. On tärkeää saada ihmiset tunnistamaan oma ajokuntonsa päivän aikana ja tekemään turvallisia valintoja sen mukaan.

Ajamisesta luopuminen on oleellinen teema ikäryhmässä. Tähän kytkeytyvät vahvasti myös läheiset ja terveydenhuollon ammattilaiset puheeksi ottamisen ja viime kädessä ajamiseen puuttumisen kautta.

Tieliikenteessä menehtyneistä lähes joka kolmas on ikääntynyt. Liikenteessä menehtyneistä jalankulkijoista ja pyöräilijöistä puolet ovat ikääntyneitä. Liikenneonnettomuuteen joutuminen on ikääntyneille vaarallisempaa kuin nuoremmille.

Tavoite:

Auton kuljettajille on tarjolla laadukasta ja vaikuttavaa jatkokoulutusta, jossa ikäryhmän erityispiirteitä huomioidaan.

Ikäryhmän kanssa työskentelevät ammattilaiset ja läheiset tunnistavat puutteelliseen ajokuntoon ja -terveyteen liittyvät riskit. He osaavat tukea ikääntynyttä kuljettajaa riskien välttämiseksi ajamisen aikana sekä viime kädessä ajamisesta luopumisesta ja turvallisessa liikkumisessa ajamisen jälkeisessä elämänvaiheessa.

Ikäryhmän pyöräily on yhä turvallisempaa. Kuljutavan valinta perustuu oman liikkumisen hyötyjen ja riskien arvioimiseen, liikkumisen edellytysten tiedostamiseen ja tunnistamiseen kautta.

Yhä useammalla ikääntyneellä on valmiudet käsitellä turvallista liikenteessä liikkumista vertaistensa kanssa, tukea sitä ja vaikuttaa asenteisiin.

Toiminta:

Tuomme esiin ajokunnon merkityksen liikenteessä ja tarjoamme apua oman ajokunnon arviointiin arkipäiväisessä autoilussa. Viestimme ajoterveyden, lääkkeiden, ajovireyden ja ikääntymisen vaikutuksista autoiluun. Lisäämme tietoa teknisistä apuvälineistä, jotka auttavat ikääntynyttä kuljettajaa.

Kohdennamme toimintaa ikääntyneiden kanssa toimiviin ammattiryhmiin. Järjestämme koulutusta terveydenhuollon ammattilaisille yhteistyössä Suomen Liikennelääketieteen yhdistyksen kanssa.

Autamme ikääntyneiden läheisiä nostamaan keskusteluun ajamisen turvallisuuden ja ajamisesta luopumisesta.

Pidämme esillä turvallisen pyöräilyn ja kävelyn aiheita. Selvitämme ikäryhmän pyöräilyturvallisuuden edellytyksiä.

Kannustamme vertaistoimintaan kouluttamiemme liikenneluotsien avulla. Yhteistyössä vanhusneuvostojen sekä eläkeläisyhdistysten ja -järjestöjen kanssa etsimme vapaaehtoisia luotsaamaan ikätovereitaan kohti turvallisia liikkumisen valintoja. Osallistumme valtakunnallisiin ja alueellisiin koulutustapahtumiin.

Arviointi:

Arvioimme Liikenneluotsitoiminnan laajuutta.

Muut laajat kokonaisuudet

Vuonna 2020 toiminnassamme näkyviä ajankohtaisia ja laajoja kokonaisuuksia ovat kuljettajien jatkokoulutus sekä toimintavuonna voimaan tuleva uusi tieliikennelaki.

Uusi tieliikennelaki

Tieliikennelain kokonaisuudistus on merkittävä ja paljon mielenkiintoa herättävä muutos. Se on myös erinomainen tilaisuus viestiä ja kouluttaa liikenteen säännöistä, uusista ja vanhoista, kokonaisuutena, sekä korostaa ihmisen roolia liikennejärjestelmässä.

Tavoitteena on, että liikennesääntöjen osaaminen sekä turvallisen liikkumisen periaatteiden ymmärrys paranevat ja arvostus liikennesääntöjen noudattamista sekä turvallista liikkumista kohtaan nousee.

Uudistus otetaan huomioon koko Liikenneturvan toiminnassa ja tämä tarkoittaa laajamittaista aineistojen uudistamista ja tarkistamista. Muutoksen myötä viestimme ja kampanjoimme vahvasti sääntöpohjaisen ja ennakoivan liikenteen turvallisuusvaikutuksista.

Kuljettajien jatkokoulutus

Liikenneturvan yhtenä tehtävänä on kuljettajien jatkokoulutuksen kehittäminen. Ennakoivan ajamisen koulutusmallit on kehitetty niin henkilöauton, moottoripyörän kuin raskaan liikenteen kuljettajille ja ne ovat sovellettavissa muihinkin liikkumis-
muotoihin.

Moottoriajoneuvon kuljettajilla on suuri vastuu liikenteen turvallisuudesta, etenkin muiden liikkujien osalta. Jaetun vastuun periaatteen mukaan kuljettajan vastuu lisääntyy ajoneuvon massan ja nopeuden kasvaessa. Suurempi vastuu näkyy muun muassa eri kuljettajaryhmille vaadittavissa ja tarjottavissa koulutuksissa.

Tavoite:

Liikenneturvan ennakoivan ajon koulutustuotteita pidetään arvossa. Liikenneturvan kouluttamat ammattimaiset ja motivoituneet kouluttajat luovat osaltaan vahvaa liikenteen turvallisuuskulttuuria.

Toiminta:

Viestimme ennakoivan ajamisen sekä laadukkaan kuljettajien jatkokoulutuksen merkityksestä liikenneturvallisuudelle.

Järjestämme EAK-kouluttajakurssin ja perehdytämme kouluttajiamme ikääntyneiden autoilun turvallisuuden sisältöihin kehittämämme EAK65+-koulutusmallin avulla. Tuemme EAK65+-koulutusmallin käyttöönottoa.

Järjestämme kaksi REAK-kouluttajakurssia ja kehitämme koulutuksen sisältöä sekä sen koulutusmenetelmiä.

Jatkamme yhteistyötä puolustusvoimien kanssa heidän materiaaliensa kehittämisessä sekä REAK-kouluttajien kouluttamisessa.

Tuemme aktiivisia REAK-kouluttajiamme viestimällä heille ajankohtaisista aiheista. Koulutamme puolustusvoimien moottoripyöräopettajia MPEAK-kouluttajiksi viikon mittaisella pilottikurssilla.

Tarjoamme täydennyskoulutusta MPEAK-kouluttajille ja markkinoimme moottoripyöräilyn ennakoivan ajamisen koulutustuotteitamme MP-messuilla.

Arviointi:

Arvioimme eri kouluttajakurssien toteutusta sekä viestintätoimiemme vaikuttavuutta.

Hallinto ja talous

Liikenneturvan toiminta rahoitetaan tieliikenteen turvallisuustoiminnan edistämiseen myönnettävällä valtionavustuksella, mistä on säädetty valtioneuvoston asetuksella (1207/2016). Liikenneturvallisuusmaksu tuloutetaan valtion talousarvioon. Tämä on tärkeä perusta rahoitettavalle liikenneturvallisuustyölle.

Valtion talousarvioon sisältyy myös määräraha tieliikenteen turvallisuuden edistämiseen. Määrärahan suuruudessa on välttämätöntä ottaa huomioon rahoitettavan toiminnan laajuus. Liikenneturva pyrkii vaikuttamaan siihen, että rahoitus mahdollistaa pitkäjänteisen ja vakaan toiminnan.

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom myöntää valtionavustuksen ja menettelyyn sovelletaan valtion-avustuslakia (688/2001).

Taloudessa vuoden 2020 painopisteet ovat läpinäkyvyys, kustannustietoisuuden lisääminen, vaikuttavuuden seuranta sekä asiakastytyväisyys. Liikenneturva on asian-
tuntijaorganisaatio, jonka tärkein voimavara on osaavat työntekijät. Panostamme työympäristöön, turvallisuuteen sekä työntekijöiden hyvinvointiin. Toiminnassamme on otettavahuomioon, että Liikenneturva on hajautettu organisaatio.

Hankintaohjeen mukaisesti hankinnoissa hyödynnetään ensisijaisesti yhteis-hankintayksikkö Hansel Oy:n kilpailuttamia puitejärjestelyjä. Hallinnossa huolehdimme keskitetysti Liikenneturvan toimitilojen kunnosta ja turvallisuudesta sekä hankimme ajanmukaisen ICT-laitteet ja -palvelut henkilöstön käyttöön. Yhdessä tekemistä ja avoimuutta lisätään erityisesti digitaalisten työympäristöjen laajan rutiininomaisen käytön kautta. Uusiin työvälineisiin tarjoamme jatkuvaa tukea ja koulutusta.

Tehostamme kokouskäytäntöjä ja säästämme aikaa sekä matkakustannuksia käyttämällä yhä laajemmin videoneuvottelupalveluita.

Talousarvio 2020

VARSINAINEN TOIMINTA

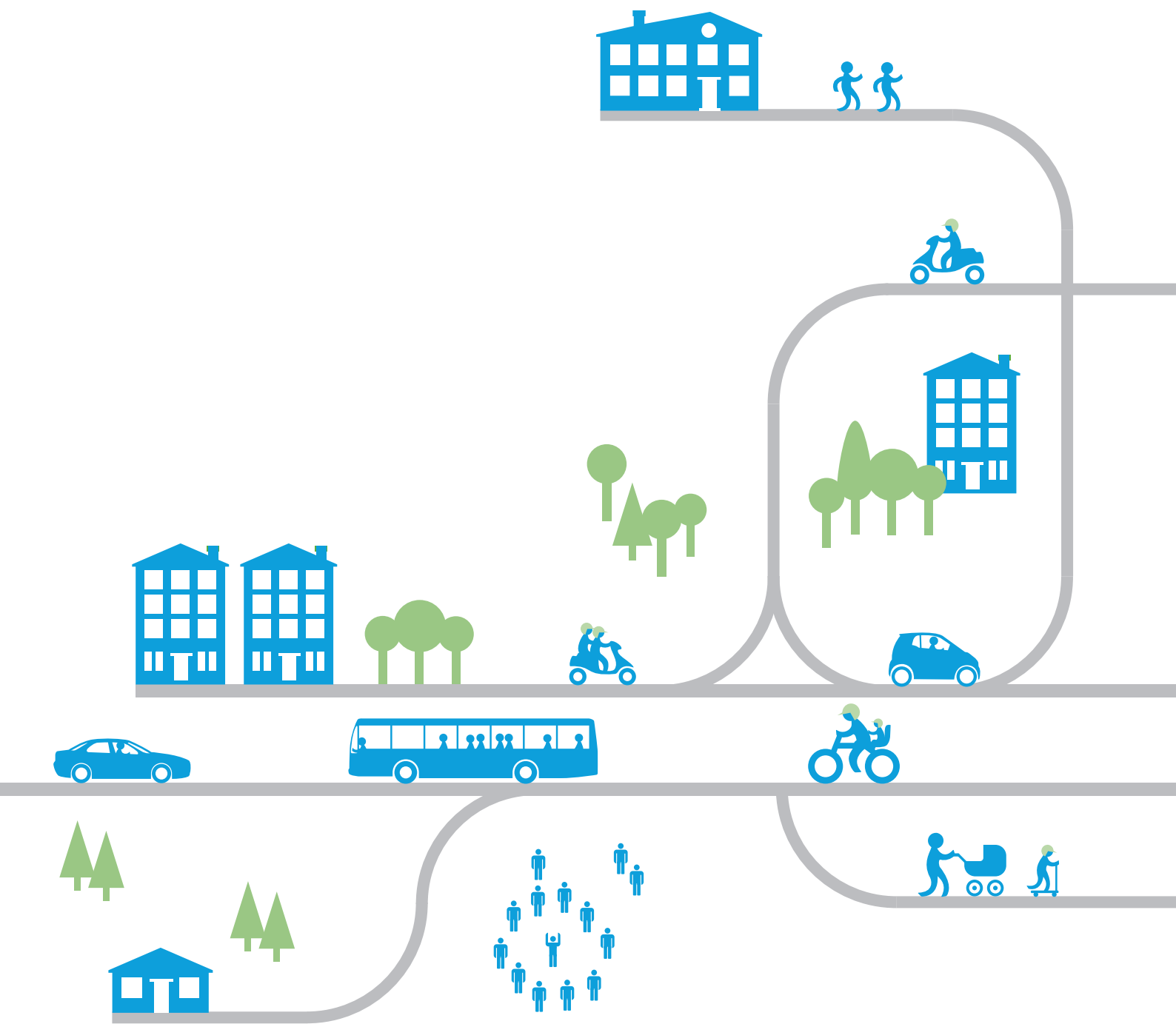
TALOUSARVIO 2019

TURVALLISUUSVIESTINTÄ	Tuotot	0	
	Palkat ja palkkiot	-263 000	
	Henkilösivukulut	-65 000	
	Muut kulut	- 632 000	-960 000
KAMPANJAT	Tuotot	0	
	Palkat ja palkkiot	-126 000	
	Henkilösivukulut	-29 000	
	Muut kulut	-1 260 000	-1 415 000
LIIKENNEKASVATUS	Tuotot	0	
	Palkat ja palkkiot	-422 000	
	Henkilösivukulut	-105 000	
	Muut kulut	-315 000	-842 000
KULJETTAJIEN JATKOKOULUTUS	Tuotot	54 000	
	Palkat ja palkkiot	-172 000	
	Henkilösivukulut	-42 000	
	Muut kulut	-110 000	-270 000
ALUEELLINEN LIIKENNE- TURVALLISUUSTYÖ	Tuotot	0	
	Palkat ja palkkiot	-1 173 000	
	Henkilösivukulut	-292 000	
	Muut kulut	-840 000	-2 305 000
TIEDONTUOTANTO	Tuotot	0	
	Palkat ja palkkiot	-268 000	
	Henkilösivukulut	-66 000	
	Muut kulut	-141 000	-475 000
JOHTO	Tuotot	0	
	Palkat ja palkkiot	-161 000	
	Henkilösivukulut	-47 000	
	Muut kulut	-92 000	-300 000
TOIMISTO	Tuotot	16 000	
	Palkat ja palkkiot	-195 000	
	Henkilösivukulut	-49 000	
	Muut kulut	-247 000	-475 000
VARSINAISEN TOIMINNAN KULUJÄÄMÄ			-7 042 000

VARAINHANKINTA	Jäsenmaksutuotot		6 000
SIJOITUS- JA RAHOITUSTOIMINTA	Korkotuotot	6 000	
	Korkokulut	-3 000	3 000
OMATOIMINEN KULUJÄÄMÄ			-7 033 000
YLEISAVUSTUKSET	Valtionavustus		7 043 000
RAHOITUSTULOS			10 000
	Pitkäaikaisen vpo:n lyhennys		0
	Kiinteistöjen peruskorjaus		-10 000
KÄYTTÖPÄÄOMAN MUUTOS			0

LIIKENNETURVAN VUODEN 2019 TALOUSARVIO LYHYESTI

VARAINHANKINTA	TP 2018	TA 2019	TA 2020
TUOTOT	48 000	70 000	70 000
HENKILÖSTÖKULUT	-3 220 000	-3 385 000	-3 475 000
Palkat	-2 387 000	-2 485 000	-2 580 000
Palkkiot	-195 000	-200 000	-200 000
Henkilösivukulut	-638 000	-700 000	-695 000
MUUT KULUT	-3 743 000	-3 573 000	-3 637 000
KULUT YHTEENSÄ	-6 963 000	-6 958 000	-7 112 000
VARAINHANKINTA	6 000	6 000	6 000
SIJOITUS- JA RAHOITUSTOIMINTA	5 000	3 000	3 000
YLEISAVUSTUKSET	6 875 000	6 890 000	7 043 000
RAHOITUSTULOS	-29 000	11 000	10 000
LAINAN LYHENNYKSET	0	0	0
KÄYTTÖMAISUUSINVESTONNIT	4000	-11 000	-10 000
KÄYTTÖPÄÄOMAN MUUTOS	-25 000	0	0



Välitä, muista – ennakoi.
LIIKENNETURVA